

**پوستر شهادت مظلومانه آیت الله مصطفی خمینی (ره)**  
 مدرسه علمیه صدیقه فاطمه (سلام الله علیها) گرگان - واحد پژوهش - مهر ۱۴۰۱  
 منابع  
 Balagh.ir / wikishia.net / hawzah.net / irdc.ir / navideshahed.com



**با تحقق اسلام، همه قشرها در رفاه زندگی می کنند و برای آخرتشان هم تهیه می بینند.**  
 (صحیفه امام ج ۱۰، ص ۲۴۹)

سید مصطفی در آذر ۱۳۰۹ شمسی، در قم متولد شد. تحصیلات ابتدایی را در مدرسه های «باقریه» و «سنایی» به پایان رساند. سپس، به تحصیل علوم اسلامی پرداخت و در درس خارج امام (قدس سره) و آیت الله بروجردی (قدس سره) حضور یافت و دیری نپایید که به درجه ی اجتهاد رسید و از تقلید بی نیاز شد. از دیگر اساتید او در علوم اسلامی، علامه طباطبایی، آیات عظام داماد، شیخ مرتضی حائری، سید محمد باقر سلطانی، شهید صدوقی، حاج شیخ محمد جواد قزوینی و سید ابوالحسن قزوینی هستند. آیت الله سید مصطفی خمینی، در نیمه ی شب یکشنبه اول آبان ۱۳۵۶، به شکل مرموزانه ای به شهادت رسید.

در صحن حضرت معصومه(س) اجتماعی با شکوه از مردم علاقمند به امام حضور داشتند، سخنرانی کرد و آنها را به مقاومت و ایستادگی تشویق کرد و بعد به منزل مرحوم آقای نجفی مرعشی به عنوان پایگاهی برای ادامه راه پدر مراجعه کرد و آنجا را در واقع برای انجام رسالتش انتخاب کرد. سرانجام رژیم ناگزیر شد ایشان را بازداشت و زندانی کند. از خاطرات بسیار خوشی که هم ایشان و هم مرحوم فروهر نقل میکردند، خاطراتی بود که در زندان قزل قلعه، با زندانیان سیاسی داشت. وقتی ایشان وارد زندان شد زندانیان سیاسی سابقه دار و باشخصیت، ایشان را به مانند شمعی در آغوش گرفتند و با احترام و عزت از ایشان استقبال کردند. وقتی از زندان آزاد شد از دلآوری و جوانمردی باران زندانی بهخصوص مرحوم آقای فروهر به زیبایی یاد میکرد.

تعجب مخالفان از استقامت و پایداری امام در مبارزه:  
 آیت الله خاتم یزدی می گوید: «امام رو کرد به حاج احمد آقا و پرسید: احمد! حال مصطفی چطور است؟ و مرحوم حاج احمد آقا به جای جواب دادن با صدای بلندی شروع به گریستن کرد؛ با گریه ایشان، امام متوجه قضیه شد و سه بار پشت سر هم فرمود: انا لله و انا الیه راجعون و بعد بدون اینکه گریه ای بکند و اشکی از چشمش سرازیر شود، طی جملات کوتاهی اظهار داشت: بنده خیلی دوست داشتم که مصطفی برای خدمت به اسلام و مسلمین باقی بماند و ای کاش ایشان زنده می ماند.

سید مصطفی خمینی به تدریس اهمیت می داد. وی پس از پایان دوره فراگیری اسفار، ضمن تدریس آن، حاشیه های هم بر آن نوشت. او هم در حوزه علمیه قم و هم در نجف، به تدریس می پرداخت. از دیگر ویژگی های علمی سید مصطفی، دیدگاه و روحیه نقادانه اش در زمینه علوم اسلامی بود. او بر توسعه نقد در مباحث اصول فقه، توصیه و اصرار داشت. حضرت آیت الله خامنه ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی میفرماید: در درس امام جزء بهترین شاگردان بود، اگر نگوییم بهترین شاگرد. در عین حال خود او یک مدرس معروف بود، فلسفه و فقه درس میداد. شهید حاج آقا مصطفی از جمله کسانی بود که برای فهم مطلب از هیچگونه سوال کردن ابایی نداشت.

**آداب پیاده روی کربلا در سیره حاج آقا مصطفی (ره)**  
 یکی از زیارت هایی که حاج آقا مصطفی خمینی به آن زیاد اتمام داشت، زیارت اربعین امام حسین (علیه السلام) بود که سعی می کرد در کربلا حضور پیدا کند. شاید همین مسأله باشد که موجب شد اربعین شهادت ایشان در انقلاب اسلامی، اربعین ساز گردد و انقلاب اسلامی با همین اربعین ها به پیروزی برسد.  
**کمک به دیگران:** چنین نبود که به عنوان یک استاد یا یک آقازاده عده ای را همراه خود داشته باشدو بخواهد کارهای خود را بر آنها تحمیل کند. کارش را شخصا انجام می داد و به دیگران هم کمک مینمود. به کربلا هم که میرسید، مشغول عبادت می شد.  
**نکات تربیتی در مسیر زیارت:** ایشان در واکنش به ناراحتی دوستانشان از بیکار بودن همراهان در مسیر فرمودند: کمال صدق و محبت بین نه نقض گناه/ که هر که بی هنر افتد نظر به عیب کند. سپس ادامه داد، آدم هنرمند خوبی های مردم را می بیند.  
**حال و هوای عرفانی:** از محسنات حاج اقا مصطفی این بود که پابرهنه به این سفر می آمد. گاهگاهی غزلی را پیدا میکردند و دوستانشان را صدا میزدند و از آنها میخواستند که آن را بخوانند، ایشان هم اظهار لذت میکردند.  
**احترام به موکب داران عراقی:** ایشان احترام ویژه ای به موکب داران عراقی می گذاشتند و معتقد بودند این عمل اجر دارد.  
**توجه به ذکر و دعا در مسیر کربلا:** برای مثال ایشان هر کجا سبزه و آبی بود، می نشست و در تمام مدت، مشغول ذکر یا زیارت عاشورا بود.

- برخی از آثار**
۱. تفسیر القرآن الکریم
  ۲. در چهار جلد (تهران ۱۳۶۲ ش)
  ۳. تجریرات فی الاصول در سه جلد (تهران ۱۳۶۶ ش)
  ۴. تعلیقات علیالحکمة
  ۵. المتعالیة (تهران ۱۳۷۶ ش)
  ۶. الفوائد والعوائد
  ۷. کتاب الخیارات
  ۸. کتاب الصوم
  ۹. کتاب بیع

- آثار و نتایج شهادت آیت الله حاج آقا مصطفی خمینی (ره)**
۱. ترویج نام و یاد حضرت امام سلام الله علیه: شهادت فرزند گرامی امام (ره) در گسترش نام رهبری نهضت نقش تعیین کننده ای داشت. ساواک طی گزارشی از مجالس بزرگداشت حاج آقا مصطفی و ذکر نام حضرت امام می نویسد: (در تعدادی از این مجالس شعاری به طرفداری از روح الله خمینی داده شده است).
  ۲. ایجاد وحدت و یکپارچگی در میان نیروهای مخالف رژیم: داریوش همایون (وزیر اطلاعات) میگوید: پس از شهادت پسر خمینی (ره)، آن مجلس یادبودی که برایش در مسجد اراک برگزار کردند، نقطه تجمعی شد برای همه قشرها.
  ۳. تجلیل از حضرت امام: ادامه مجالس ترحیم برای سید مصطفی خمینی، تبدیل به مجالس تجلیل از آیت الله خمینی (ره) شد.
  ۴. تشدید روحیه مبارزه و دادخواهی ملی اسلامی: در پایان اکثر مجالس ختم حاج آقا مصطفی معیت شرکت کننده در مراسم به راهپیمایی های پرشور در حمایت از حضرت امام و محکومیت جنایت به وقوع پیوسته توسط رژیم می پرداختند.
  ۵. عوامل و مسببین اصلی این واقعه: بسیاری از رسانه های داخلی و خارجی، ساواک را مسئول شهادت ایشان میدانند.
  ۶. مواضع امام (ره): در پی شهادت حاج آقا مصطفی و حضور مردم در صحنه، حضرت امام (ره) از موقعیت به وجود آمده برای ایجاد تحرک و همبستگی بیشتر بهره برد.
  ۷. تاثیر در جنبش مقاومت اسلامی: خبر شهادت حاج اقا مصطفی علاوه بر اینکه در کشورهای اسلامی منعکس شد و غم فراوان را بر دل نیروهای مسلمان جای نهاد، در داخل ایران به تقویت روحیه جهاد و مبارزه انجامید.